

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.380/2014/9. szám

A Szegedi Ítéltábla az id. dr. Kicska Zoltán ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű, az **(ügyész neve)** ügyész által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű, II. rendű és a **(személy neve)** által képviselt **III.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű III. rendű alperesek ellen nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2014. év március hó 5. napján kelt P.21.240/2013/16. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 50.000,- (Ötvenezer), a II. rendű alperesnek 10.522,- (Tízezer-ötszázhuszonkettő) forint másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 400.000,- (Négyszázezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2008. április 2. napján az esti órákban szakesten tartózkodott, ahonnan éjfél körül a **(település 1 neve)**-i **(diszkó neve)** diszkóba ment szórakozni az édesapja, **(apja neve)** tulajdonát képező **(X)** forgalmi rendszámú, **(Y)** típusú tehergépjárművével. A felperes az éjszaka folyamán a szórakozóhelyen nagyobb mennyiségű szeszest fogyasztott el, majd éjfél után a diszkóból több másik személlyel együtt távozott.

A gépjármű 2008. április 3-án 2 óra 40 perckor **(település 1 neve)**-ben az **(utca, házszám)** számú lakóház előtt áttért a menetirány szerinti baloldalra, nekiütközött az ott álló villanyoszlop betongyámjának, majd felhaladt a baloldali járdára és a **(hsz.)** számú ház kerítésének ütközött. A személygépkocsi a járdán kissé keresztbe fordulva, hátuljával az úttestre kilógva állt meg. A helyszínre kiérkező rendőrkártya a gépkocsinál csak a felperest találta, akit vérvételre állított elő, melynek során

vérében 2,31-2,36 ezrelék közötti véralkohol koncentrációt állapítottak meg. A felperes vezetői engedélyét a helyszínen bevonták, majd a **(település 1 neve)**-i Okmányiroda OKM számú határozatával rendelkezett a felperes vezetési jogosultságának a büntető eljárás jogerős befejezésig történő szüneteléséről. A **(település 1 neve)**-i Rendőr-főkapitányság Közlekedérendészeti Osztálya 2008. április 3-án kelt feljelentésében rögzítettek szerint a felperes a helyszínen elmondta, hogy „többen vezették a gépkocsit, de őket kompromittálódásuk miatt nem kívánja megnevezni. Szerinte még 3 fő volt az autóban.” A felperes gyanúsított kihallgatásáról 2008. június 27. napján felvett jegyzőkönyvben a megfelelő jogszabályi figyelmeztetéseket követően akként nyilatkozott, hogy a gyanúsítást megértette, azzal szemben panasszal nem él. Később ismételt megerősítette, hogy a gyanúsítást megértette és nem kíván vallomást tenni.

A **(település 2 neve)**-i Városi Ügyészség a 2008. július 8. napján kelt vádirati tényállásban megállapította, hogy a felperes 2,32-2,36 ezrelék közötti véralkohol koncentráció mellett közepes fokú alkoholos befolyásoltság állapotában közlekedett **(település 1 neve)** belterületén, melyre figyelemmel ittas járművezetés vétségével vádolt.

A felperes a **(település 2 neve)**-i Városi Bíróság előtt 1.B.... szám alatt folyamatban volt büntető perben 2008. augusztus 19. napján megtartott tárgyaláson vallomást tett, melyben nyilatkozott, hogy nem vezette az autót, csak halvány emlékképei vannak arról, hogy a jobb első ülésen ült, valamint megnevezte azokat a személyeket, akikkel együtt szórakozott. A fentiekben túlmenően a felperes védője magánszakértői véleményt csatolt, melyben a szakértő rögzítette, hogy az iratok között elfekvő fényképeken látható jobb első légzsák állása alapján arra lehet következtetni, hogy többen ültek a személygépkocsiban.

A **(település 2 neve)**-i Városi Bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően 2009. január 28-án kelt 1.B..../24. számú ítéletével kimondta a felperes bűnösségét ittas járművezetés vétségében. A ... Megyei Bíróság a 2009. május 21. napján kelt 1.Bf.... számú végzésével a **(település 2 neve)**-i Városi Bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot új eljárásra utasította. Indokolásában megállapította, hogy a határozat érdemi felülbírálatra nem alkalmas, a szakértői véleményt készítő **(szakértő neve)** igazságügyi gépjármű szakértő tanúkénti kihallgatása és **(felperes apja)** tanúvallomásának mellőzése eljárási hibának minősül, ezen túlmenően az elsőfokú bíróság ítélete érdemben is megalapozatlan, mert a tényállás felderítetlen maradt. Iránymutatást adott a tényállás teljes és maradéktalan felderítéséhez szükséges intézkedésekre.

A megismételt eljárásban az előírt bizonyítási eljárás lefolytatását követően a **(település 2 neve)**-i Városi Bíróság a 2010. március 18. napján kelt 3.B.... számú ítéletével ismét megállapította a felperes bűnösségét ittas járművezetés vétségében. A másodfokon eljáró ... Megyei Bíróság 2011. április 13. napján kelt 1.Bsz.... számú ítéletével – a bizonyítás kiegészítését követően – az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperest az ellene emelt vád alól felmentette.

Az ellentétes első- és másodfokú ítéletekre tekintettel harmadfokon eljáró Szegedi Ítéltábla 2012. január 17-én kelt B.... sorszámú végzésével az első- és másodfokú ítéleteket hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította. Végzésében megállapította, hogy mindkét bíróság megsértette a Be. 404.

Pf.I.20.380/2014/9. szám

A III. rendű alperes neve 2. Bkk.... sorszámu végzésével a **(település 2 neve)**-i Városi Bíróságot a büntetőügy elbírálásából kizárta és arra a **(település 3 neve)**-i Városi Bíróságot jelölte ki. A **(település 3 neve)**-i Városi Bíróság a 2012. november 29-én kelt és december 1. napján jogerőre emelkedett 8.B.... számú ítéletével a felperest, mint vádlottat az ellene ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségének vádja alól felmentette. Indokolásában kimondta, a rendelkezésre álló bizonyítékok a vádat nem támasztották alá, kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy a vádlott követte el a vádban megjelölt bűncselekményt. Rögzítette továbbá, nem volt megállapítható és bizonyítható, hogy a baleset bekövetkeztekor a felperes vezette a gépjárművet.

A felperes 2003. augusztus 25. és 2005. szeptember 2. napja között a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara Okleveles Erdőmérnöki Szak nappali tagozatos hallgatója volt, 2005. augusztus 29-től 2006. szeptember 23-ig a vadgazda mérnöki szak nappali tagozatos hallgatója, ezután pedig az erdőmérnöki alapképzés BSC szak nappali tagozatos hallgatója 2006. szeptember 24-től 2009. március 12-ig. Hallgatói jogviszonya megszűnésének oka mindhárom esetben a tanulmányi kötelezettségeinek megszegése következtében történt elbocsátás volt.

A felperes keresetében az alperesek egyetemleges marasztalását kérte 5.000.000,- forint összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Előadta, a vele szemben folyt büntetőeljárás több mint 4 és fél évig tartott, melyből 3 évig gépjárművezetői engedéllyel sem rendelkezett. Álláspontja szerint az alperesek magatartása folytán sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. Hangsúlyozta, a büntetőeljárás során mindhárom alperes alapvető hibákat vétett. Ezt részletezve az I. rendű alperes vonatkozásában sérelmezte, hogy a rendőrség az eseménynaplóban nem rögzítette a bejelentő személyét. A rendőrkapitányság előadása szerint a bejelentést **(személy 1 neve)** és **(személy 2 neve)** tették meg, e tanúk azonban azt vallották, hogy a bejelentés nem tőlük származik. Az elkészült rendőri jelentés is alapvetően téves, mivel azt tartalmazza, hogy a kiérkezéskor a jobb oldali első légzsák felfújt állapotban volt, ezzel szemben a működésbe lépett légzsák másodpercek alatt kiüresedik, leenged. Sérelmezte továbbá, hogy a rendőrség nem hallgatott meg tanúkat.

A II. rendű alperes terhére rótta, hogy nem volt olyan helyzetben a rendelkezésre bocsátott iratok alapján, hogy megalapozottan emeljen vádat, látnia kellett volna, hogy az ügy felderítetlen és nem volt figyelemmel arra, hogy a rendőrség a vizsgálati kötelezettségét csak részben teljesítette. A III. rendű alperes kárfelelősségét arra tekintettel kérte megállapítani, hogy a **(település 2 neve)**-i Városi Bíróság hiányosan folytatta le a bizonyítási eljárást, a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte és tévesen jutott ítéleteiben arra a következtetésre, hogy a felperes elkövette a terhére rótt bűncselekményeket. Hangsúlyozta továbbá, az alperesek olyan alapvető eljárási hibákat vétettek, amelyek a tisztességes eljáráshoz való jogát sértették és az ügy gyors elbírálását lehetetlenné tették. Károsodása körében előadta, hogy az esetet követően az a tény, hogy büntetőeljárás hatálya alatt állt, olyan idegi és pszichés helyzetbe hozta, hogy egyetemi tanulmányait nem tudta folytatni. Kiemelte, a

járművezetői engedély bevonása önmagában is jelentős hátrányt okozott, anélkül ugyanis nem tudott munkát vállalni.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy bármilyen kár is érte a felperest, az esetleges rendőri mulasztás és a kár közötti okozati összefüggés nem állapítható meg, továbbá tisztázandó, hogy mely nyomozati tevékenység kapcsán mely hatósággal szemben kéri a felperes a kárfelelősség megállapítását. Hangsúlyozta, a törvény általános panasztételi jogot biztosít a vádlott részére, a felperes pedig sem az előállítás, sem az igazoltatás, sem pedig a rendőrségi szondáztatás miatt nem élt panaszjogával. Ezen túlmenően elévülési kifogást is előterjesztett.

A II. rendű alperes ellenkérelmében szintén a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, a felperes 2008. június 27. napján történt gyanúsítottkénti meghallgatása alkalmával akként nyilatkozott, hogy a gyanúsítást megértette, panasszal nem élt, és nem kívánt vallomást tenni. Ennek tükrében nem felel meg a valóságnak az a felperesi hivatkozás, miszerint a cselekmény elkövetését a felperes mindvégig tagadta. Hangsúlyozta, a vádemelés időpontjában a rendelkezésre álló adatok nem vetették fel más döntés indokoltságát, a felperes ugyanis a keresetben is szereplő védekezését legelőször a bírósági eljárásban terjesztette elő. Álláspontja szerint a büntetőeljárás rendszerében a panaszjog rendes jogorvoslatnak minősül, igénybevételének elmulasztása ezért az eredményes kártérítési igényt kizárja. Hangsúlyozta továbbá, az eljárás esetleges elhúzódása a II. rendű alperes tevékenységi körén kívül esik, mivel három hónapon belül vádat emelt a baleset bekövetkeztét követően.

A III. rendű alperes ellenkérelmében szintén a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a Ptk. 339. és 349. §-ának jogszabályi feltételei nem állnak fenn, az alperesek egyetemleges marasztalására – közös károkozás hiányában – egyébként sincs lehetőség. Vitatta, hogy az eljárás elhúzódása a bíróságnak felróható, továbbá azt a körülményt is, hogy a felperes oldalán kár következett volna be.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Határozatának indokolásában elsődlegesen rögzítette, hogy az I. rendű alperes elévülésre történt hivatkozása alaptalan, figyelemmel arra, hogy a büntető ügyben jogerős ítélet 2012. december 1. napján született. A rendelkezésre álló iratok alapján nem találta megállapíthatónak, hogy a felperes a bűncselekmény elkövetését mindvégig tagadta volna, hiszen a gyanúsítás közlésekor arról nyilatkozott, hogy azt megértette, vele szemben panasszal nem élt, majd határozottan nyilatkozott arról is, hogy nem kíván vallomást tenni. Álláspontja szerint e körülményekből arra következtetni, hogy a bírósági szakot megelőzően védekezni kívánt és valóban tagadta volna a cselekmény elkövetését, nem lehet. Ennek hiányában az I. és II. rendű alperesek felróhatóságukból fakadó helytállási kötelezettsége a felperes által keresetlevélben nevesített indokok alapján nem állapítható meg.

A III. rendű alperes kárfelelősségét vizsgálva rámutatott, a felperes a védekezését csupán a bírói szakban terjesztette elő, ekkor hivatkozott először arra, hogy nem

Pf.I.20.380/2014/9. szám

vezette ittas állapotban a gépjárművet. Az ennek okán szükségképpen felvetődő bizonyítási többlet a bizonyítékok értékelése és mérlegelése során természetesen a bírósági eljárás elhúzódását okozta, így ez a III. rendű alperes kárfelelősségét nem

alapozza meg. Hangsúlyozta, a felperes a bíróság felhívása ellenére sem bizonyította nem vagyoni kárának bekövetkeztét, illetve azt a körülményt, hogy pszichés hátrány érte volna, míg az okirati bizonyítékok cáfolják a felperes előadását, miszerint egyetemi tanulmányai a büntetőeljárás következtében szakadtak volna meg. Bizonyítottság hiányában szintén nem találta megállapíthatónak, hogy jogosítvány hiányában nem tudott munkát vállalni. Osztotta a III. rendű alperes álláspontját abban a vonatkozásban, hogy a panasz rendes jogorvoslatnak minősül, amellyel a felperes nem élt, így a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi feltétel sem teljesült.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amely annak megváltoztatására és az alperesek kereset szerinti marasztalására irányult. Jogorvoslati kérelmében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az eljáró hatóságok mulasztásos cselekményeit nem tette vizsgálat tárgyává. Álláspontja szerint keresetlevelében részletesen előadta, hogy az alperesek milyen mulasztásokat követtek el, amelyek közvetlenül vezettek elítéléséhez. Fellebbezésének kiegészítésében hangsúlyozta, bár kétségtelen, hogy gyanúsítottkénti meghallgatása ellen panasszal nem élt, de ebben az esetben az semmiféle eredménnyel nem járt volna. Az alperesek sorozatos mulasztása folytán húzódott el a büntetőeljárás, nem azért, mert gyanúsítottkénti meghallgatása ellen nem élt panasszal. A tisztességes eljáráshoz való joga sérült, álláspontja szerint ez egyértelműen megállapítható, ami megalapozza az alperesek kártérítési felelősségét. Álláspontja szerint az sem hagyható figyelmen kívül, hogy nem vitásan sérelmet szenvedett azáltal, hogy jogosítványát csak 3 év eltelte után kapta vissza.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes keresetében a Ptk. 76. §-ára és 84. § (1) bekezdés e) pontjára alapozva arra hivatkozással kérte az alpereseket – akik az alap büntető eljárásban részt vett nyomozóhatóság, ügyészség és bíróság – kártérítésre kötelezni, hogy egyes személyiségi jogai (emberi méltósághoz és egészséghez fűződő joga) megsértésével neki eljárásukkal kárt okoztak, vagyis bírósági, ügyészségi, illetve államigazgatási jogkörben okozott kárának megtérítését igényelte (Ptk. 339. § (1) és 349. § (1) bekezdés). Érvelése szerint az alperesek egymást követő, egymásra épülő cselekményeivel, mulasztásaival oksági kapcsolatban állt elő a kára, ami egyetemleges marasztalásukat alapozza meg (Ptk. 344. § (1) bekezdés). Véleménye szerint az Alkotmány 57. §-ában és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való joga a büntetőeljárás elhúzódása miatt sérült.

A személyhez fűződő jogokat a törvény nem tartalmazza kimerítően, azonban többek között az egészség, illetve az emberi méltóság megsértését a Ptk. 76. §-a és 78. § (1) bekezdése külön is nevesíti. Személyiségi jogsértés esetén a sérelmet szenvedett fél – egyebek mellett – kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint (Ptk. 84.

§ (1) bekezdés e) pontja). Főszabályként érvényesül, hogy a személyiségi jog fogalomkörébe tartozó bármely jog sérelmét eredményező magatartás jogellenes. A jogellenességet azonban a jogszabály felhatalmazása kizárja. Ez azt jelenti, hogy a kötelezett kimentheti magát a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy jogszabályi rendelkezésnél fogva az adott módon jogosult a beavatkozásra. Ha ez megállapítható, vagyis a jogszabály felhatalmazása alapján történt a személyiségi jogok korlátozása, illetve megsértése, ez a személyiségi jogsértés és az ezen alapuló kártérítés kizárt. Ugyanígy a büntetőeljárás során tett jogcselekmények – amennyiben törvényesek – nem alapothatják meg a személyhez fűződő jogok sérelmét, mivel az állam működése és a társadalom védelme érdekében az irányadó jogszabályok maguk teremtik meg a személyhez fűződő jogok korlátozásának törvényes lehetőségét (eBDT2006.1408. számú jogeset).

Miután speciálisan államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt terjesztett elő keresetet, a felperesi károsultnak kell bizonyítani az alperesek kirívóan jogellenes magatartását és az ezzel okozati összefüggésben előállott kárát, valamint az ilyen jellegű kártérítésre irányadó speciális törvényi rendelkezés alapján azt, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható és a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Általánosságban véve fontos leszögezni, hogy a jogalkalmazó szervek felelősségét csak kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg (eBDT2008. 1817.), illetve általában nem lehet kártérítési felelősség jogalapja a jogszabály által megengedett mérlegelés eredményeként meghozott határozat. Utóbbi esetben csak akkor érvényesíthet a fél kártérítési igényt, ha megállapítható, hogy az államigazgatási határozat felróható módon eszközölt, kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredménye (KGD1992. 213. számú jogeset). Ugyancsak lényeges, hogy a polgári bíróságnak nincs olyan törvényi felhatalmazása, hogy a polgári per tárgyát adó büntetőeljárást utólagosan felülvizsgálja, eljárása csak a perbe vitt kártérítési igény megítélése szempontjából jogilag releváns tények vizsgálatára korlátozódhat. A hatóság jogalkalmazási, jogértelmezési tévedése pedig önmagában a felelősség megállapításához nem elegendő, annak kirívóan súlyosnak és nyilvánvalónak, továbbá az állított kárral okozati összefüggésben állónak kell lennie (BH2000. 400. számú jogeset).

A fentiekre tekintettel tehát téves azon felperesi álláspont, miszerint önmagában a hosszabb ideig tartó büntetőeljárás eleve megalapozza a kártérítési igényt és a károkozás tényét sem kell külön bizonyítani, mivel ez a büntetőeljárásban résztvevő szervek objektív kártérítési felelősségét jelentené. Ezzel szemben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperes kötelezettsége a Ptk. 349. §-a szerinti speciális és a Ptk. 339. § szerinti általános kártérítési feltételek bizonyítása. Ez utóbbi körbe tartozik az immateriális hátrány bekövetkezésének bizonyítása is. Akár a kártérítés általános, akár speciális feltételei nem állapíthatóak meg, a kártérítés jogalapja nem áll fenn.

Pf.I.20.380/2014/9. szám

- 7 -

Az I. rendű alperes vonatkozásában a felperes kifogásolta, hogy a rendőrség nem tisztázta a bejelentő személyét, valamint nem hallgatott meg más tanúkat. Ekörben az ítélet tábla az alábbiakat emeli ki:

A rendőrség nyomozati jog- és hatásköre az állam büntetőhatalmán alapul, szabályait a Be. és más jogszabályok tartalmazzák. Az I. rendű alperes eljárására irányadó Be. 35. §-a

alapján a rendőrség nyomozási hatóság, nyomozási tevékenysége a közhatalom gyakorlását, a büntetőeljárás részét képező olyan szervező-intézkedő tevékenység folytatását jelenti, amely miatt kárfelelőssége államigazgatási jellegű (BH1998. 224.). A nyomozóhatóság mint jogalkalmazó szerv mérlegelési jogkörében eljárva dönt a büntetőeljárás megindításáról és konkrét személlyel kapcsolatban a gyanú fennállásáról, melyhez nem szükséges bizonyosság, elegendő annak valószínűsítése, hogy bűncselekmény történt és annak elkövetésével meghatározott személy vagy valamely tény alapján összefüggésbe hozható (BH1992. 234. számú jogeset). A lefolytatott nyomozati eljárást követően az I. rendű alperes tehát mérlegelési jogkörében döntött az alapos gyanú közléséről, amely nem minősíthető kirívóan okszerűtlennek figyelemmel arra a körülményre is, hogy a felperes élt vallomás megtagadási jogával. Megjegyzi az ítéletábra, nem osztja az elsőfokú bíróság álláspontját abban a vonatkozásban, miszerint a vallomás megtagadásából az állapítható meg, hogy a felperes nem vitatta a bűncselekmény elkövetését, illetve nem kívánt védekezni, hiszen a vallomás megtagadása is egyfajta védekezésnek fogható fel a büntetőeljárásban. Egyértelműen megállapítható ugyanakkor, hogy a felperes által állított kár bekövetkeztével semmiféle okozati összefüggésben nem állhat az I. rendű alperes azon feltételezett mulasztása, miszerint nem tisztázta a bejelentő személyét. Szintén alaptalan felperes azon hivatkozása, hogy más tanúkat is ki kellett volna hallgatnia az I. rendű alperesnek, mivel a nyomozási eljárás taktikája, célszerűsége e perben nem vizsgálható és kártérítési felelősséget sem alapozhat meg (BH2007. 187. számú jogeset). Megjegyzi egyébként az ítéletábra, hogy a felperes védekezésének, illetve vallomásának hiányában az eljárás ezen szakaszában nem is volt olyan tanú, aki meghallgatásának elmulasztása az I. rendű alperes részéről kirívó jogszabálysértést valósított volna meg. Osztja az ítéletábra az I. rendű alperes védekezését abban a kérdésben is, miszerint a rendes jogorvoslati lehetőségek kimerítése – mint speciális kártérítési feltétel – is hiányzik, tekintettel arra, hogy a felperes a nyomozati szakban a gyanúsítással szemben panasszal nem élt, holott a rendőrségekről szóló 1994. évi XXXIV. tv. 92. § (1) bekezdése szerint a rendőrségi törvény IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése rendőri intézkedés, annak elmulasztása, kényszerítő eszköz alkalmazása esetén az, akinek a fenti intézkedések alapvető jogát sértik, panaszt nyújthat be.

A II. rendű alperes vonatkozásában a felperes állította, hogy az ügyészség vádemelése nem volt megalapozott, látnia kellett volna, hogy az ügy felderítetlen, illetve nem tárta fel a terhelő és esetleges mentő bizonyítékokat. Ekörben az ítéletábra az alábbiakat emeli ki:

A büntetőeljárásnak a vádemelési és bírósági szakasza a tényállás megállapítása és a büntetőjogi felelősség elbírálása tekintetében mérlegelésen alapuló jogalkalmazói

tevékenység. A vádemelést, illetőleg a vád fenntartását megelőző ügyészi mérlegelés nyomozati vagy – az utóbbi vonatkozásában – már a bírósági eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetését jelenti az adott anyagi jogszabály szerinti törvényi tényállás tükrében. A vádemelés – miután az büntetőjogi felelősségre vonással csak akkor jár, ha bírói szakban a vád megalapozottnak bizonyul – valójában az ügyészség szakmai álláspontjának tekinthető. Önmagában a vádemelés és annak fenntartása ezért csak akkor jogellenes, ha a bizonyítékok mérlegelése nyilvánvalóan okszerűtlen és iratellenes. A

bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapuló vádemelést nem teszi felróhatóvá az, hogy – ugyancsak a szabad bizonyítás és a bizonyítékok szabad mérlegelésének elve alapján – esetlegesen a bíróság később arra a következtetésre jut, hogy a vádlott bűnössége a terhére rótt cselekmény elkövetése tekintetében nem állapítható meg (BH2008. 62., eBDT2012. 2705. számú eseti döntések). Az ügyészség kártérítési felelősségét tehát csak az adott eljárás idején az akkor rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nyilvánvalóan és egyértelműen alaptalan vádemelés alapozhatja meg. A vádemeléshez, illetve a vád fenntartásához nem kell a bűnösség teljes bizonyosságára törekednie, ilyen követelményt vele szemben a törvény nem támaszt, mivel a terhelt bűnösségét csak a bíróság állapíthatja meg (BH2008. 62. számú jogeset). A perbeli esetben kirívóan okszerűtlen bizonyíték-mérlegelésen alapuló, illetve nyilvánvalóan alaptalan vádemelésről nem beszélhetünk, kiemelten értékelve azt a körülményt is, hogy a felperes csak a bírósági szakban terjesztette elő először azon védekezését, miszerint a személygépkocsit nem ő vezette, a vádemelést megelőzően erre nem hivatkozott. A vádemelés nyilvánvalóan alaptalan voltát cáfolja az a körülmény is, hogy a bíróság két alkalommal is megállapította a felperes bűnösségét, míg ha nem is jogerősen.

Nyilvánvalóan alaptalan a felperes hivatkozása a II. rendű alperes vonatkozásában az eljárás elhúzódására figyelemmel arra, hogy a vádemelésre a vád tárgyává tett cselekmény időpontjához képest 3 hónapon belül került sor.

A III. rendű alperes kártérítési felelősségének vizsgálata körében ugyancsak szükséges leszögezni, hogy bírósági jogkörben okozott kártérítést – a kialakult bírói gyakorlat szerint – csak kirívóan súlyos jogértelmezési, illetőleg jogalkalmazási tévedés alapozhat meg, az ítélkező munka jellegével együtt járó jogszabály alkalmazási, jogértelmezési vagy bizonyíték-mérlegelési tévedések a felróhatóság körén kívül esnek. Önmagában az a körülmény, hogy a bíróság határozata utóbb tévesnek bizonyul, nem alapozza meg a határozat meghozatalában közreműködő bíróság kártérítési felelősségét, nem jelenti az ahhoz szükséges vétkes felróható magatartás megvalósulását (BH2013.124.).

A felperes keresetében – a konkrét jogsértő magatartás megjelölése nélkül – a III. rendű alperes kártérítési felelősségét megalapozó körülményként arra hivatkozott, hogy hiányosan folytatta le a bizonyítási eljárást, a III. rendű alperes a rendelkezésre álló bizonyítékokat alapvetően tévesen értékelte, és tévesen jutott mindkét ítéletében arra a következtetésre, hogy a felperes a bűncselekményt elkövette. Előadta továbbá, hogy a büntetőeljárás hatálya alatt állás folytán olyan idegi és pszichés helyzetbe került, hogy egyetemi tanulmányait nem tudta folytatni, továbbá hivatkozott

Pf.I.20.380/2014/9. szám

- 9 -

az eljárás elhúzódására, illetve arra, hogy a III. rendű alperes olyan alapvető eljárási hibákat vétett, amely a tisztességes eljáráshoz való jogát sértette.

A III. rendű alperes vonatkozásában is hangsúlyozza az ítélőtábla, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére akkor kerülhet sor, ha a kártérítés általános (Ptk. 339. § (1) bekezdés) és különös (Ptk. 349. § (1) bekezdés) feltételei is fennállnak. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az általános feltételek közül a jogellenes magatartást, a kárt és e kettő közötti összefüggést a károsultnak kell bizonyítania, ez a bizonyítási kötelezettség a nem vagyoni kártérítési igényt érvényesítő felet is terheli. Bizonyítania kell, hogy a károkozás folytán olyan immateriális hátrány érte, amelynek ellensúlyozására őt kártérítés

illeti meg (Ptk. 355. § (1) bekezdés) (hasonlóan: Kúria Pf.V.26.383/2001/3.). Az elsőfokú bíróság az eljárás adataiból helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a felperes ennek a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, a kártérítés általános feltételei közül a kár hiányában megalapozottan utasította el a keresetet. A felperes saját előadása szerint is a büntetőeljárás alatt, illetve azt követően nem állt orvosi kezelés alatt, nem kellett gyógyszert szednie, az idegi és pszichés megterhelésére való hivatkozása megalapozatlan. A beszerzett okirati bizonyítékok sem támasztották alá a felperes azon hivatkozását, hogy egyetemi tanulmányai megszakadása és a vele szemben lefolytatott büntetőeljárás között okozati összefüggés lenne. Megjegyzi egyebekben az ítélet tábla, hogy az egyes bírósági eljárások külön-külön nem voltak az átlagosnál hosszabb pertartamúak és önmagában a hosszabb pertartam – többlettényállás nélkül – az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére nem teremt jogalapot (hasonlóan: Pf.V.20.752/1997/5.).

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesek másodfokú eljárás során felmerült költségeit, amelyet az I. rendű alperes vonatkozásában a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján, míg a II. rendű alperes vonatkozásában – a beterjesztett perköltségigénytől eltérően – kizárólag a megjelenéssel kapcsolatos készkiadások vonatkozásában állapított meg.

A felperes a 6/1986. (V.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket is.

S z e g e d , 2014. év november hó 21. napján.

Dr. Bálint Attila s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke, táblabíró
előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.
táblabíró